

Vergaderjaar 2011–2012

33 240 IXB

**Jaarverslag en slotwet Ministerie van Financiën
2011**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2011 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB);
- b. de begrotingsstaten inzake de baten-lastendiensten Domeinen Roerende Zaken en Rijksvastgoed- en Ontwikkelbedrijf van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

B. BEGROTINGSTOELICHTING

I. Toelichting departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën

Slotwetmutaties worden toegelicht voorzover deze op artikelniveau groter zijn dan 5% van het beschikbare bedrag na de suppletoire begroting samenhangend met de najaarsnota en daarnaast groter zijn dan € 2,5 mln.

Per artikel wordt op de belangrijkste onderdelen een toelichting gegeven (waardoor de som van de afzonderlijke artikelonderdelen kan afwijken van het artikel totaal).

Beleidsartikel 1 Belastingen

Uitgaven (+ € 106,4 mln.) -en verplichtingen (+ € 240,7 mln.)

Voor een toelichting op het verschil tussen de verplichtingen en realisatie wordt verwezen naar de toelichting op de uitgaven. Het verschil tussen de totalen van de gerealiseerde verplichtingen en de gerealiseerde uitgaven wordt verklaard door een hogere stand van de openstaande betalings- en garantieverplichtingen ultimo 2011.

Heffings- en invorderingsrente (+ € 92,9 mln.)

Naar aanleiding van een arrest van de Hoge Raad hebben extra uitgaven plaatsgevonden (+ € 12 mln.). Daarnaast is er een technische mutatie doorgevoerd vanwege een verandering van de verdeelsleutel tussen begroting IXB en de fondsen. Hierdoor is het aandeel voor begroting IXB hoger komen te liggen (+ € 80 mln.).

Apparaatsuitgaven (+ € 13,4 mln.)

Het betreft het saldo van extra – personele – uitgaven en een aantal relatief kleine (technische) mutaties en overboekingen.

Ontvangsten (– € 1,212 mld.)

Belastingontvangsten (– € 1,300 mld.)

Met ingang van de Miljoenennota 2005 worden de belastingontvangsten toegelicht in de Voorjaarsnota, Najaarsnota, Voorlopige Rekening en het Financieel Jaarverslag van het Rijk.

Voor een toelichting op de mutaties in de afdracht van het Gemeente- en Provinciefonds, het BTW-compensatiefonds en het BES-fonds wordt verwezen naar de slotwetten van de betreffende fondsen.

De aansluiting met de bedragen in het jaarverslag IXB 2011 (beleidsartikel 1, tabel budgettaire gevolgen van beleid) is als volgt:

Tabel: aansluiting met jaarverslag, beleidsartikel 1 (x € 1 000)

	Stand ontwerpbe-groting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties slotwet	Realisatie 2011
Totaal belastingontvangsten	134 578 115	136 853 427	133 095 966	– 1 554 781	131 541 185
–/– Afdracht Gemeentefonds	– 18 110 864	– 18 547 406	– 18 626 461	50 168	– 18 576 293
–/– Afdracht Provinciefonds	– 1 142 512	– 1 177 656	– 1 260 085	– 7 999	– 1 268 084
–/– Afdracht BTW-Compensatiefonds	– 2 844 200	– 2 828 683	– 3 026 040	237 723	– 2 788 317
–/– Afdracht BES-fonds				– 25 128	– 25 128
Belastingontvangsten IXB	112 480 539	114 299 682	110 183 380	– 1 300 017	108 883 363

Niet-belastingontvangsten (+ € 87,7 mln.)

Heffing- en invorderingsrente (+ € 58,1 mln.)

De realisatie is hoger uitgekomen door enerzijds lagere renteopbrengsten samenhangend met tegenvallende belastingontvangsten (ca. – € 20 mln.) en een technische mutatie vanwege een doorgevoerde verandering van de verdeelsleutel tussen begroting IXB en de fondsen (+ € 80 mln.).

Overige programmaontvangsten (+ € 27,6 mln.)

De hogere ontvangsten worden voornamelijk veroorzaakt door hogere boeteontvangsten. Deze hogere ontvangsten hadden betrekking op met name de vennootschapsbelasting (acties om ondernemingen die nalatig waren met hun aangifte aan te pakken) en de intensievere controle op het eurovignet.

Beleidsartikel 2 Financiële markten

Verplichtingen (– € 2,6 mld.)

Garantieregeling bancaire leningen (– € 2,6 mld.)

Deze mutatie betreft de vervallen garanties uit hoofde van de bancaire regelingen en wisselkoersverschillen. Door de afkoop van een deel van de Staatsgarantie door NIBC, ABN AMRO en Achmea zijn de garanties naar beneden bijgesteld. Daarnaast zijn door depreciatie van de euro de gegarandeerde dollar leningen eind 2011 € 0,6 mld. hoger .

Uitgaven (+ € 48,9 mln.)

Afname munten in circulatie (uitgaven en verplichtingen + € 52,0 mln.)

De muntverwerkers hebben bij de Nederlandsche Bank (DNB) munten afgestort. De nominale waarde van deze munten wordt door Financiën aan DNB vergoed.

Ontvangsten (+ € 442,3 mln.)

Ontvangsten IJsland (+ € 442,9 mln.)

Uit de boedel van de failliete Icesave (Landsbanki) hebben alle schuldeisers een deel van hun vordering ontvangen.

Beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Verplichtingen (+ € 118,3 mln.)

Verplichting ING Back-up facility (+ € 187,2 mln.)

In 2009 is de Staat een Illiquid Assets Back-up Facility overeengekomen met ING. Als gevolg daarvan is er voor de Staat een meerjarige betalingsverplichting aan ING ontstaan. De omvang van deze verplichting in euro's is toegenomen door de depreciatie van de euro ten opzichte van de dollar in 2011 (+ € 187,2 mln.). De openstaande verplichting ultimo 2011 is € 10,3 mld.

Garantieplichting staatsdeelnemingen (– € 49,1 mln.)

Van de nog openstaande verplichtingen die voortvloeien uit garanties en vrijwaringen die in het kader van het beheer of na de verkoop van deelnemingen zijn afgegeven, is in 2011 € 49,1 miljoen komen te vervallen. Dit is het gevolg van de aflossing die de NS heeft gedaan op de leningen die onder Eurofima uitstaan en waarvoor Financiën garant staat.

Garantieplichting BF-regeling (– € 8,3 mln.)

In het kader van het afbeheer van de BF-portefeuille, is een deel van de afgegeven verplichtingen komen te vervallen.

Uitgaven (+ € 209,6 mln.)

Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (– € 12,7 mln.)

De uitvoeringskosten staatsdeelnemingen vallen mee. Dit heeft een drietal oorzaken. Ten eerste is er minder extern advies ingehuurd dan begroot. Ten tweede is de claim die zag op Nozema niet in 2011 tot uitbetaling gekomen. Tenslotte zijn de kosten van NLFI lager uitgekomen dan voorzien.

Back-up faciliteit ING (+ € 224,3 mln.)

De ontvangsten zijn in de tweede helft van 2011 door vervroegde aflossingen hoger dan geraamd in de 2e supplettoire begroting voor 2011. Doordat elke dollar die binnenkomt wordt gebruikt om de verplichting aan ING (versneld) te voldoen, is ook de funding fee hoger dan geraamd.

Ontvangsten (+ € 278,0 mln.)

ING Back-up facility, portefeuille ontvangsten (+ € 224,3 mln.)

De portefeuille ontvangsten zijn door vervroegde aflossingen hoger dan geraamd in de 2e supplettoire begroting voor 2011.

Dividend staatsdeelnemingen (+ € 33,7 mln.)

De dividenduitkering van enkele deelnemingen is hoger uitgevallen dan geraamd.

Dividend Financiële instellingen (+ € 16,0 mln.)

In december 2011 hebben de aandeelhouders van RFS (de staat, RBS en Banco Santander) besloten om het kapitaalsurplus, dat circa € 16 mln. bedroeg, aan de aandeelhouders uit te keren.

Beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Verplichtingen (+ € 507,4 mln.)

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (+ 77,3 mln.)

De aanpassing van de verplichtingen wordt voornamelijk veroorzaakt door wisselkoersbijstellingen van garanties aan de Wereldbank.

Garantie EU betalingsbalanssteun (– € 102,5 mln.)

Naar aanleiding van een verandering van het Nederlandse aandeel in de EU begroting is de bestaande garantieplichting bijgesteld.

Garantie stabiliteitsmechanisme EU (EFSM) (– € 120,0 mln.)

Naar aanleiding van een verandering van het Nederlandse aandeel in de EU begroting is de bestaande garantieplichting bijgesteld.

Garantieplichting DNB ivm IMF (+ € 652,8 mln.)

Deze mutatie betreft een aanpassing van de omvang van de garanties aan DNB uit hoofde van het IMF i.v.m. wisselkoersbijstelling (+ € 766,2 mln.) en het onbenut blijven van de stelprostraming voor mogelijke deelname door DNB in de door de Bank voor Internationale Betalingen (BIS) te verstrekken kredietfaciliteiten (– € 113,4 mln.).

Uitgaven (– € 245,0 mln.)

Lening aan Griekenland (– € 244,7 mln.)

In 2011 is een lager bedrag aan tranches uitgekeerd dan aanvankelijk voorzien.

Ontvangsten (+ € 13,6 mln.)

Renteontvangsten en service fee lening Griekenland (+ € 13,6 mln.)

Er is meer rente van Griekenland ontvangen dan geraamd (+ € 14,9 mln.). Daarnaast is er minder service fee ontvangen omdat er minder uitgeleend is dan geraamd (– € 1,3 mln.).

Beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Verplichtingen (– € 10,9 mld.)

Garantieplichting exportkredietverzekering (– € 10,2 mld.)

Het garantieplafond voor de EKV bedraagt in 2011 € 11,33 miljard. In 2011 is er voor € 6,8 mld. aan nieuwe verplichtingen aangegaan en is € 5,7 mld. aan verplichtingen vervallen. In 2011 bedraagt het saldo van nieuwe en vervallen garanties € 1,1 miljard. Deze mutatie betreft het afboeken van het restant deel van het verplichtingenplafond.

Garantieplichting Regeling Investerings (– € 473,5 mln.)

Het jaarlijkse plafond voor de Regeling Investerings bedraagt € 453,8 mln. In 2011 zijn er voor deze regeling geen nieuwe verplichtingen aangegaan en is € 19,8 mln. aan verplichtingen vervallen. In 2011 bedraagt het saldo van nieuwe en vervallen garanties – € 19,8 mln. Deze mutatie betreft het afboeken van het restant deel van het verplichtingenplafond.

Garantieplichting Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) (– € 150,0 mln.)

Het jaarlijkse plafond voor de MIGA bedraagt € 150,0 mln. In 2011 is er geen beroep gedaan op de MIGA faciliteit.

Garantieplichting Omzetpolissen (– € 10,6 mln.)

Ultimo 2010 stonden er nog verplichtingen open voor de omzetpolissenregeling¹. Deze verplichtingen zijn in 2011 geheel komen te vervallen.

Uitgaven (– € 54,6 mln.)

Schade-uitkering EKV (– € 52,1 mln.)

Ondanks de voortzetting van de kredietcrisis zijn de schadeuitkeringen lager uitgevallen dan de raming. De schade-dreigingen hebben zich in 2011 niet gematerialiseerd maar zijn nog niet verdwenen voor het komende jaar.

Ontvangsten (+ € 17,0 mln.)

Premies EKV (+ € 10,1 mln.)

In 2011 is de vraag naar exportkredietverzekeringen weer aangetrokken. Dit heeft ertoe geleid dat er meer premie-inkomsten zijn gerealiseerd dan verwacht.

¹ Kamerstukken II 2010/11, 31 371, nr. 354.

Schaderestituties EKV (+ € 7,0 mln.)

Doordat de economie zich minder ongunstig heeft ontwikkeld dan geanticipeerd hebben er meer schaderestituties plaatsgevonden. Sommige schaderegelingen blijven echter kwetsbaar in de huidige kredietcrisis.

Beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Verplichtingen (– € 212,9 mln.)

Garantieplichting (– € 207,0 mln.)

Voor de risico's die gerelateerd zijn aan ontwikkelingsprojecten waaraan het RVOB deelneemt, heeft het moederdepartement een generale garantie in de vorm van het vorderingenplafond (€ 207,0 mln.). Het vorderingenplafond is in 2010 onterecht als garantieplichting in de begroting verwerkt, aangezien het een garantie betreft binnen het Rijk en niet aan een derde.

Uitgaven (– € 5,5 mln.)

Apparaat (– € 3,2 mln.)

Door efficiënter te werken zijn de apparaatskosten van het RVOB lager dan geraamd.

Onderhouds- en beheerskosten (– € 4,5 mln.)

Doordat een safehouse niet is gerealiseerd (– € 2,5 mln.) en financiering van de beheerskosten voor vliegveld Twente mee is gevallen (– € 2,2 mln.), heeft onderuitputting van het budget opgetreden.

Zakelijke lasten (+ € 2,6 mln.)

De OZB is € 1,3 mln. hoger doordat gemeenten hogere waardenstanden hanteren. De waterschapslasten zijn € 1,3 mln. hoger door verlate betaling van aanslagen uit 2010.

Ontvangsten (+ € 3,9 mln.)

Overige programma-ontvangsten (+ € 3,3 mln.)

Door toekenning van bezwaarschriften is € 3,2 mln. van reeds betaalde heffingen terugontvangen van gemeenten.

Beleidsartikel 8 Begrotingsbeleid

Verplichtingen (– € 0,8 mln.)

Uitgaven (– € 1,2 mln.)

Ontvangsten (+ € 0,9 mln.)

Niet-beleidsartikel 9 Algemeen

Verplichtingen (– € 9,7 mln.)

Voor een toelichting op het verschil tussen de verplichtingen en realisatie wordt verwezen naar de toelichting op de uitgaven. Het verschil tussen de totalen van de gerealiseerde verplichtingen en de gerealiseerde uitgaven wordt verklaard door een hogere stand van de openstaande betalings- en garantieplichtingen ultimo 2011. De verplichtingen hangen samen met de uitgaven.

Uitgaven (– € 16,2 mln.)

Apparaatsuitgaven (– € 16,2 mln.)

De mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door ICT projecten waarvan wel de verplichting is aangegaan, maar die niet zijn betaald in 2011. Daarnaast is er onderuitputting op apparaatsbudgetten als gevolg van het voorsorteren op krappere budgetten in 2012.

Ontvangsten (+ € 0,1 mln.)

Niet beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien

Verplichting (– € 10,6 mln.)

Garantie BTW-C (– € 7,3 mln.)

Op de begroting IXB is een garantstelling van Financiën voor verrekenbare BTW die onterecht gedeclareerd is bij Brussel opgenomen. Na de introductie van het BTW-compensatiefonds heeft de Europese Commissie (EC) geoordeeld dat BTW voor lagere overheden geen kostenpost betreft. De EC beoordeelt deze kosten derhalve als niet subsidiabel. Het restant van de garantie € – 7,3 mln. komt niet tot uitbetaling, daarom vervalt de garantie.

Uitgaven (– € 3,3 mln.)

Nominaal en onvoorzien (– € 3,3 mln.)

De post onvoorzien was geraamd om onzekere ontwikkelingen op te vangen. Dit bedrag was dit jaar niet noodzakelijk voor specifieke problematiek binnen de begroting IXB.

II. Toelichting begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten

Domeinen Roerende Zaken

Suppletoire begroting 2011 (slotwet)

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet

Gespecificeerde verantwoordingsstaat 2011

(x € 1000)

	(1)	(2)	(3)=(2)–(1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2011	Slotwetmutaties (+of–) (= tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Baten			
Omzet moederdepartement	825	251	– 574
Omzet overige departementen	10 991	11 469	478
Omzet derden	3 335	3 955	620
Rentebaten	30	66	36
Vrijval voorzieningen	200	1 113	913
Bijzondere baten	0	439	439
Totaal baten	15 381	17 292	1 911
Lasten			
Apparaatskosten			
– Personele kosten	5 047	4 847	– 200

	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2011	Slotwetmutaties (+of-) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
* waarvan eigen personeel	4 907	4 617	- 290
* waarvan externe inhuur	140	230	90
- Materiële kosten	9 525	9 236	- 289
* waarvan ICT	550	805	255
Afschrijvingskosten			
- Materieel	672	509	- 163
- Immaterieel	98	99	1
Overige lasten			
- Dotaties voorzieningen	0	0	0
- Rentelaten	33	5	- 28
- Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	15 375	14 695	- 680
Saldo van baten en lasten	6	2 597	2 591

Baten (+ € 1,9 mln.)

Omzet moederdepartement (- 0,6 mln.)

De met de Belastingdienst afgesloten overeenkomst voor de verwerking van executoriaal in beslag genomen voertuigen is voor 2011 vervallen. Dit veroorzaakt een daling t.o.v. de ontwerpbegroting van - € 0,8 mln. Overige opslagactiviteiten voor Belastingdienst en Douane hebben een meerwaarde van € 0,2 mln.

Omzet derden (+ € 0,6 mln.)

De afwijking t.o.v. de begroting wordt met name veroorzaakt door een specifieke zaak (Rome) waarbij het OM conservatoir beslag heeft laten leggen op handelsgoederen en inventaris i.v.m. overschrijding van de Opiumwet. Deze zaak levert een niet begrote omzet op van € 1,0 mln. De vernietiging van goederen uit ontmantelde hennepkwekerijen levert een bijdrage op van € 0,2 mln. Doorbelaste kosten aan ketenpartijen voor logistieke handelingen zijn uit het resultaat gehaald en op de balans geplaatst (- € 0,3 mln.); in de Ontwerpbegroting 2011 waren deze nog in het resultaat opgenomen. De overschrijdingen worden afgezwakt door achterblijvende opgeldden (- € 0,3 mln.).

Vrijval voorzieningen (+ € 0,9 mln.)

De volgende mutaties hebben plaatsgevonden in 2011:

- Vrijval voorziening afkoop Veldhoven + € 1,2 mln.
- Dotatie reorganisatievoorziening - € 0,2 mln.
- Dotatie voorziening Douane - € 0,1 mln.

Ultimo 2010 is een voorziening gevormd voor nog te betalen huurkosten 2011 van de in 2010 gesloten vestiging te Veldhoven. Deze voorziening is in 2011 vrijgevallen voor de RGD-huren.

Lasten (- € 0,7 mln.)

Personele lasten (- € 0,2 mln.)

Uitgaven voor salarissen (- € 0,1 mln.) en opleiding eigen personeel (- € 0,2 mln.) vallen lager uit dan begroot. De mutatie in de externe inhuur (+ € 0,1 mln.) heeft te maken met een verschuiving van het budget van de

materiële lasten naar de personele lasten. Zie ook de toelichting bij de materiële lasten.

Materiële lasten (– € 0,3 mln.)

Mutaties in de materiële lasten betreffen het resultaat van de volgende posten:

• Wegvallen voorgeschoten logistieke kosten ketenpartijen (zie baten)	– € 0,3 mln.
• Minder communicatie- en bureaunkosten	– € 0,3 mln.
• Totale transportkosten	€ 0,4 mln.
• Vernietiging hennepkwekerijen	€ 0,3 mln.
• Daling vernietigingskosten in beslag genomen partijen	– € 0,2 mln.
• Vermindering huurkosten	– € 0,4 mln.
• Onvoorzien kosten voor stalling goederen	€ 0,4 mln.
• Toename taxatie- en bemiddelingskosten (zaak Rome)	€ 0,2 mln.
• Onderhoud gebouwen	€ 0,2 mln.
• Lagere energie kosten	€ 0,1 mln.
• Verschuiving externe inhuur naar Personele lasten	– € 0,1 mln.
• Diverse overige kosten	– € 0,4 mln.

Domeinen Roerende Zaken

Suppletoire begroting 2011 (slotwet)

Kasstroombegroting per 31 december 2011: Opbouw vanaf de stand ontwerp-begroting naar de stand van de slotwet (x € 1 000)

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)–(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2011 en stand depositorekeningen	4 499	4 499	0
2. Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	576	2 290	1 714
3a. Totaal investeringen –/–	– 405	– 480	– 75
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	303	303
3. Totaal investeringskasstroom	– 405	– 177	228
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0	– 66	– 66
4b. Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (–/–)	– 89	– 320	– 231
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	– 89	– 386	– 297
5. Rekening-courant RHB 31 december 2011 (1+2+3+4)	4 581	6 226	1 645

Baten-lastendienst RVOB

Suppletoire begroting 2011 (slotwet)

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet (x € 1000)

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Slotwetmutaties (+of-) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Baten			
Opbrengst moederdepartement	21 660	21 791	+ 131
Opbrengst overige departementen	500	85	- 415
Opbrengst derden	700	2 400	+ 1 700
Rentebaten	10	94	+ 84
Vrijval voorzieningen	-	458	+ 458
Bijzondere baten	-	12	+ 12
Totaal baten	22 870	24 840	+ 1 970
Lasten			
Apparaatskosten			
- personele kosten	16 189	15 253	- 936
- materiele kosten	6 144	4 970	- 1 174
Rentelasten	6	1	- 5
Afschrijvingskosten	392	400	+ 8
- materieel	382	375	- 7
- immaterieel	10	25	+ 15
Overige lasten			
- dotaties voorzieningen	-	598	+ 598
- bijzondere lasten	-	-	...
Totaal lasten	22 731	21 222	- 1 509
Saldo van baten en lasten	139	3 618	+ 3 479

Baten (+ € 2,0 mln.)

Omzet derden (+ € 1,7 mln.)

De ICT dienstverlening aan Domeinen Roerende Zaken heeft naar aanleiding van een nieuwe service level agreement geleid tot € 0,6 mln hogere omzet. Hiernaast is in verband met de eindafrekening Twente € 0,6 mln ten gunste van het resultaat gekomen. Ten slotte was er sprake van opbrengsten taxaties en advies aan derden, waarmee in de begroting geen rekening was gehouden.

Lasten (- € 1,5 mln.)

Personele kosten (- € 0,9 mln.)

De lagere personele kosten zijn grotendeels het gevolg van een behoudend personeelsbeleid.

Materiële lasten (- € 1,2 mln.)

De lagere materiële lasten zijn het gevolg van onderuitputtingen van een aantal posten, zoals automatisering en huisvesting.

Dotaties voorzieningen (+ € 0,6 mln.)

Dit betreft kosten in verband met een ICT migratie en het op peil brengen van de voorziening voor personeel en wachtgeld.

Baten-lastendienst RVOB**Suppletoire begroting 2011 (slotwet)****Kasstroomoverzicht per 31 december 2011: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet (x € 1 000)**

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Stand slotwet (=realisatie)	(3)=(2)-(1) Mutatie (+of-) slotwet
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2011	1 307	5 119	3 812
2. Totaal operationele kasstroom	270	- 2 295	- 2 565
Totaal investeringen (-/-)	- 24 425	- 570	23 855
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	12	12
3. Totaal investeringkasstroom	- 24 425	- 558	23 867
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 113	- 1 000	- 887
Eenmalige storting door het moededepartement (+)	0	1 000	1 000
Aflossingen op leningen (-/-)	- 157	- 79	78
Beroep op leenfaciliteit (+)	24 000	6 627	- 17 373
4. Totaal financieringskasstroom	23 730	6 548	- 17 182
5. Rekening-courant RHB 31 december 2011 (=1+2+3+4)	882	8 814	7 932